

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm. Iduns Kungl. Hofboktr.

N:r 16 (539)

Fredagen den 22 april 1898.

11:te årg.

Prenumerationspris pr år:		Byrå:	Redaktör och utgivare:	Utgifningstid:	Annonspris:
Idun ensam	kr. 5.—	Klara södra kyrkog. 16, 1 tr.	FRITHIOF HELLBERG.	hvarje fredag.	35 öre pr nonpareillerad.
Iduns Modet., fjortondagsuppl.	» 5.—	Öppen kl. 10—5.	Träffas säkrast kl. 2—3.	Lösnummerpris 15 öre	För »Platssökande» o. »Lediga platser»
Iduns Modet., månadsuppl.	» 3.—	Allm. telef. 6147. Rikstelef. 1646.	Redaktionssekr.: J. Nordling.	(lösnr endast för kompletteringar.)	25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv.
Barngarderoben	» 3.—				Utländska annons. 70 öre pr noup-rad.

Maria Nilsson.

Framför gallerporten till n:r 1 rue Troyon, ett privathotell, ägdt af greve de Vitali, stannar hvarje dag under säsongen mellan kl. 10 och 12 samt 2 och 6, merendels på väg till eller från bois de Boulogne, det ena ekipaget efter det andra, afbördande sig ibland en, ibland två af pariservärldens mondäna damer, stundom åtföljda af sina respektive herrar och män. Genom den lilla planteringen bära därpå fina parisiska fötter sina charmanta ägarinnor in i spegelsalongen i rez-de-chausséen, medan de äkta männen vanligen att börja med få slå sig till ro i entréen.

Af med toquer och kapotter, af med pälskragar och jaquetter, af med — klädningskjolar, bluser och skörtlif!

Och i nästa minut står hertiginnan, markisinnan eller comtessen, bankirfrun eller pariserkrönikörens maka i bedårande underdräkt af blomsterbroderadt siden, med spetssvall kring armar och hals, framför spegeln från golf och till tak.

I en fåtölj framför cheminéen, där »salamandern» med sina eldtungor girigt slickar efter hennes på kamingallret hvilande små fötter, har den sakkunniga väninnan tagit plats, redo att med sin glädligt eggande kritik sporra värdinnan, fröken Maria Nilsson, till att med nya förtjusande detaljer komplettera den dräkt, som hon under nattens timmar med uppbyggande af hela sitt sömmerkegeni komponerat åt sin eleganta kund. Ännu en chifonvolang på den guldbroderade framvåden, ett axeldraderaperi af satin, en puff af

silkesmuslin — och »C'est ravissant!» »Comme c'est chic!» »Ça a vraiment beaucoup de cachet!» ljuder entusiastiskt från parisiskornas läppar.

Nu öppnas dörren, och monsieur träder in för att i egenskap af smakdomare fälla sitt utlåtande. En allt omfattande kännareblick, en vridning af den fina mustachen, och — ett diskret förordande af en extravagant liten ändring. Denna utföres behändigt under en animerad konversation om en toilette de five o'clock, som väckt furore på markisinnan de V:s senaste reception. Hvem kunde ha sytt den? Giacometti, Weille, Worth? Skäl för och emot dessa olika antaganden framställas med öfversvallande liflighet af de båda fransyskorna, tills fröken Nilsson med öfverlägsen sakkännedom — denna gång inhämtad i markisinnans toalettrum, en annan gång å Parisersalongen eller under kapplöpningarna på Longchamp samt grundad på spetsmönstret i Mediciskragen — upplyser, att dräkten i fråga förskrifver sig från Doucet.

Ögonblicket därefter bölja turkosblåa sidenmassor med blekgula rosor kring en annan smidig gestalt, för att snart sopas bort af guldbrokad och ametistfärgad sammet. Och brokiga stenar, paljetter och pärlor rassla glittrande mellan juvelprydda fingrar, under ändlösa öfverläggningar om snitt och garnityr, hvilkas make helst aldrig bör hafva skådats, vare sig i journalen, ur hvilken man knappast nedlåter sig att hämta små obetydliga detaljer, eller i lefvande lifvet. Och jätte-

Att förlita sig på sig själf är att fördubbla sin förmåga.

J. H. Kjellgren.

kartonger med färdigsydda rober strömma ut från etablissemanget, medan i ateliern sidenets frasande, symaskinernas slammer och saxarnas hvin ackompanjera pariser-sömmerskornas kvittrande samspråk och skålmska visor *fin de siècle*.

Medelpunkten i denna lilla värld, fröken Maria Nilsson, stammar, likt sin ryktbara namne på konstens område, från en svensk allmogesläkt. Hennes sömmerskegry uppenbarade sig redan tidigt, först, som sig bör, i dockpynt och dockstass. Vid 14 års ålder fick hon vid en utställning af skolarbeten 1:sta priset (en sparbanksbok med insatta penningar) för en af henne stickad väst, till hvilken hon själf spunnit garnet.

Efter att som syhjälj på herrgårdarna i grannskapet hafva utvecklat sina anlag och insupit ett oemotståndligt begär att förkofra sig vidare, tog Maria Nilsson vid 18 års ålder under en resa från föräldrahemmet i Nerike till släktingar i Östergötland på eget bevåg vägen om Stockholm — för att se. Men hur hon såg, med unga, vakna ögon, var det henne allt klarare, att kvinnotoaletten med dess tallösa, evigt växlande detaljer var hennes gebit. Nu var det ej längre fråga om att återvända hem. Den unga landflickan tog plats på en syatelier i huvudstaden, att börja med utan lön, och fick, efter att hafva dokumenterat sig äfven som skicklig hemsömmerska, till sin häpnad och glädje anbud att i egenskap af sådan åtfölja en svensk familj till Paris.

I världsstaden kände sig Maria Nilsson som i sitt rätta element. Där gjorde hon omfattande studier på modets alla olika områden, därifrån skildes hon med saknad, och dit återvände hon med fröjd efter ett kortare uppehåll i hemlandet, denna gång försedd med ett rekommendationsbref från madame de Castellano, hustru till vår dåvarande spanske minister, som af egen erfarenhet intygar, att »*mademoiselle Nilsson coupe et réussit surtout les corsages avec une rare perfection*».

Stark i känslan af sin begåfning, sökte Maria Nilsson anställning hos Worth. Den lärotid af fem år, till hvilken den världsberömda firman genom kontrakt förbinder sina kvinnliga biträden, afskräckte henne emellertid. Med ungdomlig tillförsikt fattade hon ett djärft beslut, som hon oförtöfvadt satte i verket, i det hon grundade en egen affär, hvilken snart tog fart och ådrog sig en smickrande uppmärksamhet.

En sällsynt utmärkelse kom efter någon tid fröken Nilsson till del. Då Worth, diktatorn i modets republik, en dag gjorde rondan genom sina lokaler, fjättrades hans uppmärksamhet af en dam i distinguerad toalett. Småleende uttalade han sin tillfredsställelse öfver att se sina kunder så väl klädda. Till sin öfverraskning fick han emellertid veta, att dräkten i fråga förskref sig från mademoiselle Nilssons atelier. Vänderande en kapacitet, värd att införlifvas med hans stab, erbjöd affärsmannen den talangfulla svenskan anställning hos honom som *essayeuse* (profverska) med lön af — att börja med — 500 francs i månaden utom

kost samt öflig tjänstgöringsdräkt af svart sidensars — ett förslag, som efter moget öfvervägande dock afböjdes.

Tack vare sin smak för själfständighet och oberoende, är vår älskvärda landsmaninna den dag i dag är alltjämt sin egen. Till hennes kundkrets höra många af Frankrikes mest ansedda familjer jämte framstående representanter såväl för den skandinaviska kolonien i Paris som för Sveriges eleganta damvärld.

I Paris som i andra modecentra äro stötestenarna för damskräddare och klädsömmerskor både stora och af mångahanda slag. Så t. ex. förhemska vissa kunder namnet på sin sömmerska lika afundsjukt, som de söka leta ut, hvem som syr för deras väninnor; somliga göra anspråk på att i utbyte mot sina rekommendationer bli klädda för så godt som intet; andra slå bort påminnelser om årsgamla räkningar med ett skämt eller en bjudning till morgondagens soaré; exotiska storheter och andra tvifvelaktiga existenser falla då och då ned som från skyn med stora beställningar, hvilka, om de utföras, väl om några måste hänföras till de osäkra fordringarna, och världsstadsnycken kan, om man lämnar den andrum, fordra total omgestaltning af en redan nästan färdigsydd toalett efter en på gatan uppsnappad modell. För en utlänning kommer därtill den fruktansvärda konkurrensen med infödda utöfvare af yrket.

Genom att på en dylik terräng, i själfva det suveräna franska modets högkvarter, hafva tillkämpat sig en aktad ställning som klädsömmerska har fröken Maria Nilsson inför utlandet på ett erkännansvärdt sätt pläderat för svensk arbetsskicklighet, smak, takt och energi.

Tora Kjellberg.

I stenören.

Det är städse med en underlig känsla af vemod, jag ser dem, dessa unga skaror af konfirmander, som under vårens dagar träda in för altaret i våra kyrkor för att stadfästa sitt döpelseförbund. Och skådar jag in i dessa unga anleten af växlande uttryck — upprörda och exalterade eller likgiltiga och slöa synas de, men hos så ytterst få varnar jag det lugna, förtröstansfulla uttryck, som jag skulle vilja finna såsom det förhärskande bland dem och tro vara en sann och tillförlitlig spegel af deras själsstämning och deras innersta väsen under dessa viktiga ögonblick.

Med stilla häpnad iakttagger jag, af hvilken stor betydelse den yttre apparaten vid detta tillfälle är, huru skärande kontrasterna här möta hvarandra. Det är plågsamt att se dessa fattiga, outvecklade barn, som hemligt pinas under förödmjukelsen af att vid detta högtidliga tillfälle icke hafva en ny dräkt att uppträda i. Och det är icke uppbyggligt att iakttaga dessa lyckligare ställda unga flickor i eleganta, ofta utmärkande dräkter, såsom med hvita svajandeslöjor, hvilket på

vissa orter beundras. — Förunderligt synes det mig, huru man rent af synes bemöda sig att draga de ungas sinne till världen och flärden. Att far och mor genom någon liten gåfva vilja hugfästa minnet af en betydelsefull dag, är naturligt nog. Men massan af de presenter, smycken och grannlåter, som vid detta tillfälle plägar regna ned öfver de unga, huru kan det vara möjligt annat, än att ett ungt sinne därigenom skall blifva distraheradt?

Bland dessa lyckligare lottade konfirmander, dessa öfverkulturens unga plantor, är det företrädesvis en missriktning, som florerar och hvilken jag nu ville ägna några ord.

Det är bland dessa unga konfirmationsflickor jag så ofta varnar det exalterade uttryck, som jag så föga älskar att se — detta uttryck, som dock så mången präst erfar en sådan tillfredsställelse vid att hos dem finna. Men på mig gör det ett intryck, som hade här blifvit gjord blott en sådd vid vägen, den stora religiösa allfarväg, som heter känslösvall och känslösvärmeri, en väg, öfver hvilken så mången slapp herde leder sina unga lam in på en andlig öken. Och på denna stråt vallar han sin unga hjord under beredsetidens månader, och ofta framkallas härigenom hos de unga ett slags känslorus, som mången gång tar sig ett mycket personligt uttryck och framträder i ett slags svärmeri, för att icke säga afgudereri, för själaherden själf, ett afgudereri, som han i många fall inte gör något för att stäfja, utan på god tro fröjdar sig åt.

Jag skulle vilja tillropa dem ett: Försummen icke att hos dessa barn inskräpa vikten äfven af det första budet — »Du skall inga andra gudar hafva för mig» — dessa präster, som så naivt finna sig i rollen att inför sina konfirmander representera ett slags ställföreträdare för den Fader, för hvilken de skulle försöka att vinna de ungas hjärtan.

Vid ingen period i sitt lif är den unga flickan så mottaglig för intryck och så böjd för ytterligheter som vid denna ålder, då konfirmationstiden infaller. Det är lätt nog och tacksamt nog att hos henne väcka detta religiösa svärmeri, som, närmare sedt, ofta knappast är något annat än öfverspändhet, en exaltation, hvilken dock — lyckligtvis! — sällan blir långvarig, utan småningom lägger sig eller löper in i andra fåror.

Många af vårt lands präster, särskildt de yngre, göra sig i förutnämnda afseende — att taga ett dylikt religiöst »svärmeri» af starkt personlig färg för godt — kanske mången gång i naivt själfbedrägeri — saker till ett tadelvärdt beteende. Den oändligt stora frestelse det för en präst ligger i att vinna popularitet, kan en hvar inse, och den präst, som ger vika för denna frestelse, kan i sanning vinna en mycket lättköpt framgång hos sina konfirmander. Men endast världsliga och slappa präster kunna — till och med omedvetet — göra sig skyldiga till den profana, ovärdiga svaghet, som ligger i att uppamma den öfverdrifna och osunda religiösa exaltation, som är allt för vanlig bland vår kvinnliga natt-

varsungdom, denna exaltation, hvilken oftast utmynnars i ett slags kult för läraren. Det ligger något mera förkastligt och sorgligt i denna deras nattvardsbarns öfverdrifna och osunda beundran, hvilken prästerna tillställa, än i den löjligen fåfänga, som visar sig i att de i städernas butikfönster kunna — likt teaterns koryféer och divor — låta sina porträtt vara utställda till afsalu. Men — man gripes i båda dessa fall af en känsla af motvilja, ett intryck af något humbugsmässigt och otillbörligt.

En präst med djupt kristligt allvar och af manligt och stolt skaplyne finner det förra lika litet förenligt med sin plikt som det senare med sin värdighet! Han bemödar sig att ingjuta allvar hos de unga, ställa deras sinne och gifva dem en vägkost för lifvet. För visso kommer äfven mycket af den sådd, en dylik allvarets man gör, att förkvävas bland törne, men mycket kommer äfven att bära frukt trettiofaldt, sextiofaldt och hundrafaldt. Men för dessa andra präster, som odla upp en kult för sig själfva, — kan utsädet, de göra, växa bättre än det som föll i stenören? Skulle det väl med någon synnerlig sannolikhet kunna äga groddkraft, äfven om det fölle i god jord?

Men icke blott prästerna bära ansvaret för det öfverspända religiösa svärmeri, som är så vanligt bland våra kvinnliga konfirmander. Äfven föräldrarna göra sig ofta skyldiga till en klandervärd och godtrogen slapphet. De taga sin dotters svärmiska exaltation såsom ett bevis på det unga hjärtats äkta och fromma kult, hennes afguderier för läraren för ett äkta och sant vittnesbörd om det djupa intryck hans lärdomar gjort på henne, och de uppodla därigenom i oförklarlig blindhet sin unga dotters öfverspändhet och oförstånd i stället för att stäffa det.

Bland gossar förekommer icke ett dylikt religiöst svärmeri. De äga kanske mindre religiös känsla än flickorna, men i öfrigt äro de unga gossarne i sanning icke mindre mottagliga för goda intryck än dessa. Måhända är det en känsla af styrka, ett visst obändigt öfvermod, som vållar, att de mindre än den kvinnliga ungdomen hafva behof af att söka sitt fötfa i religionen. Och måhända ligger det sålunda närmast en negativ förtjänst i att de icke förblanda kristen religion med en prästkult.

Mannen, jämförd med kvinnan, är till hela sin läggning mera krass och sinnlig. Ja, han kan till och med vara behäftad med dessa egenskaper i utpräglad grad; men sin andes skatter bär han likväl högt, de sudlas ej, de förblifva alltjämt ideala, upphöjda och andliga. Men den till hela sin fysiska människa mera sedligt och mera fint danade kvinnan synes äga en mera jordbunden ande. Ty hon har så ofta en viss benägenhet att försinnliga de högsta och mest upphöjda känslor och tankar, att draga ned idealen.

Och det är i denna egendomlighet i fråga om kvinnan, nämnda missriktning, hvilken vi så ofta finna hos våra kvinnliga konfirmander, delvis har sin grund. Det är till denna ofullkomliga och svaga kvinnliga böjelse prästen, medvetet eller omedvetet, vädjar, då han bland sina kvinnliga konfirmander utsår och inhöstar en känslornas — icke hjärtats — frodiga skörd, en skörd i stenören af blind hänförelse och ohelig sentimentalitet.

Låt oss vara på vår vakt mot en dylik märglös konfirmationsberedelse, mot denna känslornas öfverdrift, som är så vanlig bland våra unga nattvardsflickor! Låt oss anse den senare för hvad den är: en ohelig exaltation, ett slags andlig farsot, som våra flickor fore bäst af att slippa genomgå.

Öda.

När vi damer firade Ibsen.

Det var nu en gång afgjort. Jag skulle inte med. Det var så dyrt. Det var så besvärligt. Det var så svårt att få passande sällskap. Man kunde läsa lika bra om det i tidningarna...

Men så med ens blef jag helt beklämd. En hade sett Ibsen här, en annan hade sett honom där — jag ensam hvarken här eller där. Inte hade jag varit nere vid tåget, när han kom, inte var jag medlem af Författareföreningen, inte hörde jag till greffe Snoilskys umgänge eller hotell Rydbergs habituéer, inte vågade jag klä mig till herre och ställa mig till en plats vid Stockholms stads bankett, inte var jag intervieware — men jag var gudskelof *kvinnor*, och däri låg kanske ännu en möjlighet till räddning.

Skarp telefonering till Fritzes. »Antalet till kvinnornas Ibsenfest fulltecknad. Listorna indragna.» Ursinnig ringning till »Svän i Luthagen». »Kära snälla lilla Svän, du, som är en af inbjudarna, kan du inte skaffa mig en biljett? Jag dör etc.» »Ska försöka.»

Viss, som om jag redan sett Ibsen in i hvitögat, började jag skryta öfver min tur och kompletterade gladeligen min toalett. Så på lördagen fick jag återbud. »För sent anmäld, sittande bord, placeringen redan gjord.» Nu tog det eld i alla knutar. »Om jag lefvat på Shakespeares tid och försummat att se honom, skulle jag känt ånger och samvetsqual,» lär någon hafva yttrat. Gäller icke det samma med fog om Ibsen?

Snart hade jag Svän mellan skäl och vägg. Telefonfanfarer smattrade i alla riktningar, och till slut lofvade hofmästaren på Haselbacken reservera en plats åt — *Iduns tillfällige referent*. *Iduns tillfällige referent* — kom detta ihåg, om referatet ej blir efter konstens regler.

Men i Sväns kölvatten skulle jag segla. Ännu skälfvande af sinnesrörelse, infann jag mig hos min skyddspatron tre kvart före den utsatta tiden. Mamma höll på att klä sig i heliotropfärgadt siden, och pappa, som ännu inte ens *börjat* sin toalett, spankulerade beskäftigt omkring i allehanda husliga bestyr. Först skulle han spika upp en nedfallen taffa, så skulle han visa mig några nyförvärfvade konstskatter, se'n skulle han sy några stygn på sin hvita halsduksrosett, hvilket han, då tråden och nålen krånglade, naturligtvis godhetsfullt öfverlät åt mig, och först och sist skulle han leka med barnen. »Nu ska tanten få se en lek, som Lisa lärt pappa!» Lisa ställer sig framför sin far. »Har pappa varit i skogen?» — »Ja.» — »Såg pappa någon björn?» — »Ja.» — »Blef pappa rädd?» — »Nej.» — »Det ska vi se.» Och Lisa blåser pappa i ögonen, tills han sluter dem — ett säkert bevis på att han ändå *har* varit rädd. »Nu ska vi leka leken på ett annat sätt,» säger pappa. »Har Lisa varit i skolan?» — »Ja.» »Såg Lisa någon skolmamsell?» — »Ja.» — »Fick Lisa mycket smäll?» — »Nej.» — »Det ska vi se.» Och »botten

opp», och klatsch, klatsch, klatsch får sig Lisa en oväntad bastonad till egen och tantens häpnad samt småsyskonens stormande förtjusning.

I den gladaste stämning stufvade vi in oss i vagnen, mamma och jag fram-, pappa och lutan baklänges, den senare med hufvudet i mitt knä. Och så hoppar jag öfver färden med alla dess tokroliga episoder, öfver inbjudare och inbjudarinnor och teet med alla dess småbröd, för annars kommer jag aldrig fram till Ibsen, som just nu står midt på golfvet, omskimrad af strålände ljus. Liten och oansenlig, trots högklackade skor, med två gnistrande ordensstjärnor på fracken — den store mannens lilla svaghet — med *chapeau claque* i sina knubbiga små händer, med blida barnablickar bak guldbågade glasögon och under högvälfad, snillediger panna och med sitt rika hår och skägg isadt af de sjuttio årens vinter.

Detta var således Ibsen. Gud, min Gud, hvad det är härligt att få hålla af, och det kände jag att jag kunde göra med den lille mannen. Inför hans porträtt har jag alltid stått med räddhåga och bäfvan i mitt hjärtas enfaldighet; inför honom själf genomströmmades jag blott af tacksamhet och ömhet samt en nästan obetvinglig lust att öppna famnen.

Sedan fru Hanna Palme med intagande behag bjudit honom de fagraste blommor till välkomst, fördes skalden mellan täta leder af vördnadsfullt bugande beundrare och beundrarinnor af fru Ellen Anckarsvärd bort till den för honom bestämda, förgyllda hedersstolen i festsalens bakgrund, där han sjönk ned, fryntligt och välvilligt granskande mängden, och där sällskapets honoratiore efter hand grupperade sig kring honom.

Nu stormade ungdomen fram i slutna trupp med spetsen. Det var Folkdansen vänner, som, friska och brokiga som ängens blomster, skalden till ära uppförde några af sina mest karaktärsfulla nationaldanser. Tänkte Ibsen på sitt hjärtebarn Hilde Wangel, när han såg alla dessa små finlemmade jäntor med käcka, ungdomliga later? Hvad vet jag? Visst är, att han satt där så hjärtans förnöjd, rörde sina händer till små betänksamma applåder och sedan bjöd de unga vara välkomna till Norge. Så fagnade honom Sven Scholander med sin hyllningssång »Till Örnen», sitt lutspele och sin Bellmanssång, fru Ellen Gulbranson med hans egna dikter »En Svane» och »Sof, du kæreste Guten min,» och operasångaren Bergström med hans »Bergmanden». (Men, kära fru Ellen Gulbranson, icke söfver man sin »lille Gut» med så himlastormande toner?!)

Under supén satt Ibsen vid hedersbordet mellan ordförandena i Fredrika-Bremer-Förbundet och i damsällskapet Idun, fru Ellen Anckarsvärd och fröken Ellen Key. Då professor Montelius i sitt kraftiga skåltal erinrade skalden om hans kända yttrande »minoriteteten har rätt», bekräftade skalden detta sitt gamla påstående med ett för de närstående hörbart, oryggligt: »Ja, *alltid*.»

I de trefna koterierna vid långborden berättades mellan talen och de fosterländska sångerna under de glädtigaste skrattsalfvor små skälmska, harmlösa anekdoter om den vördade gästen och hans famösa hatt med spegel i fonden samt hel uppsättning af kammar och borstar, hans ytterrock, hans ordenslåda, hans »tutingar» samt annat smått och godt af allra aktuella intresse.

Efter kaffet vid bälarna fälldes åter mång-

et gyllene, fullödig ord. Tyngst väge dock en kvinnas — fröken Ellen Keys. Men så brann det »med hvit låga» och doftade som liljorna vid hennes bröst. Å kvinnornas vägnar yttrade hon sig så:

Henrik Ibsen! Du har under dessa dagar — och senast denna kväll — hört varma ord, genom hvilka sagts dig, att du som diktare är älskad af svenska män och kvinnor. Jag står här endast för att med några ord söka uttrycka det, för hvilket särskildt vi kvinnor tacka dig.

Under Hellas blomningstid uttalades en tanke, hvars djup den store talaren själf ej anade, när han riktade den till det atenska folket, som sörjde de i striden döda:

»Tron, att lyckan består i friheten och friheten i modet!»

Tid efter annan har någon stor ande på nytt och med en allt rikare innebörd utsagt samma tanke. I vår tid har du, Henrik Ibsen, genom hela din diktning uttalat denna maning till din samtid, och äfven du har låtit den ljuda öfver ett graffält, det, där så många af våra forna ideal vänta sin jordafärd.

I en tid, hvars företräden lika väl som dess fel, hvars konservativa lika väl som dess radikala tendenser sträfvat att dana samhällsmedlemmar utan personlighet, har du hos så väl män som kvinnor väckt lidelsen att fullt och fritt lefva ut sitt eget jag. Men kvinnan behöfde i ännu högre grad än mannen denna din väckelse. Liksom mannen är hon fortfarande hämmad genom en lifsåskådning, som kräfver jagets dödande, en samhällsordning, som undertrycker den. Men hon var dessutom — före den Ibsenska tidräkningen — hämmad af ett föräldradt kvinnoideal, som männen danat och efter hvilket kvinnorna bildade sig, de föreställningar, enligt hvilka den kvinnliga offervilligheten var det för mannens som kvinnans lycka obetingadt goda, men den kvinnliga själfhäfvelsen det obetingadt onda.

Mot detta kvinnoideal hade många röster höjt sig före din. Men först när en stor diktare uttalar en ny tanke, verkar den med en uppenbarhets makt och myndighet. Och när du, den store skalden, diktade in ditt nya kvinnoideal i tidsmedvetandet, blef det icke blott kvinnans eget, utan äfven männens!

I denna bemärkelse är det vi kunna ha rätt att kalla dig vår diktare, men däremot icke i den trängre meningen, att kvinnosaken i dig ägt en förkämpe. Det finnes lyckligtvis icke någon sak, något parti, för hvilka du kämpat; lyckligtvis, ty du vore då icke Ibsen, personlighetens fanatiker, hvilken just genom att vara detta och endast detta hos dina samtida, kvinnor som män, skapat vissheten: att personlighetens frigörelse är den enda lyckan, att modet att i alla lifvets stora som små ögonblick vara sig själf, det är enda vägen till denna lycka. Du har sagt att ditt mål varit att revoltera människoanden och omdana samhällsordningen. Du har därunder äfven gifvit kvinnan revoltens mod och tviflets ande, så att hon vågat syna den ohållbara maskinsömmen i hvardags- eller festdräkten, med hvilken den bestående samfundsmoralen länge höljde hennes personlighet. Hon som mannen har vid din hand förts till upptäckten, att personlighetens frigörelse innebär rätten att söka sig en egen väg och modet att inse, huru en egen väg alltid måste bli en ensam väg; att den innebär viljan att älska, hata, arbeta, fela, lida på sitt eget sätt, efter sitt eget väsens lag, att den innebär frihet för alla personlighetens krafter och makter, icke som hittills undertryckandet af vissa sidor i personligheten för uppnåendet af ett visst ideal. På din väg är personlighetens harmoni oändligt svår att vinna. Och du vet, att dina tankar komma att mana fram starka personligheter, långt innan de skapa sköna personligheter. Men det skrämmer dig icke, ty du vet äfven, att kaos går före nyskapelsen, och du, skeptikern, som på samma gång kan drömma så fagra drömmar, vet äfven, att ur detta kaos skall framgå en människolifvets härlighet, sådan jorden ännu icke bevittnat, att kvinnan och mannen slutligen skola finna ett nytt, rikare sätt att lefva, såväl hvar för sig som tillsammans, när de bli verkliga troende på den nya religion, som är din, den enligt hvilken människonaturen skall följa sina egna lagar, utan att därvid skrämmas af någon skuld känsla; då själfhäfvelsen anses lika berättigad, lika betydelsefull för personlighetens värdighet och för lifvets fullhet som offervilligheten. Och om det i denna stund rundt om i Europa, men särskildt i nordén, finnes ett nytt släkte af

män och kvinnor, hvilka i sitt personliga lif som i sitt äktenskapliga samlif allvarligt söka förverkliga både den manliga och kvinnliga personlighetens frihet; om i samhället som i hemmen kvinnans personlighet nu tar sin egen plats bredvid mannen, då är det framför allt du, Henrik Ibsen, hvilken lärt man som kvinna, huru mycket rikare lifvet kan blifva för dem båda, sedan hängifvenheten består däri, att kvinnan på alla områden är en personlighet, som ger sig, icke en varelse, som kastar bort sig.

Genombrottet af detta nya ideal har kraft svåra strider, och mängden kvinna skulle uppgifvit striden, ifall icke du gifvit henne modet att trots allt följa sin af dig väckta instinkt om vägen till en större lycka för både man och kvinna. Om du, som det synes mig, med något mildare blick ser på kvinnan än på mannen, så är det emedan du upptäckt: att när du vunnit oss kvinnor för ditt nya ideal, då ha vi mera helt och hänsynslöst än mannen sökt förverkliga det. Du känner alla våra svagheter, men du känner äfven vår styrka, och du vet, att den finns i vårt hjärta! Du har visat, huru kärleken ofta varit en mans frälsning, och huru, när hans blindhet eller hårdhet »dödat kärlekslifvet» hos en kvinna, han för sig själf uttorkat lifvets yppersta kraftkälla.

I det nya rike, hvars store siare du är, har du icke gifvit samma plats åt tron och hoppet, som de äga i det rike, hvars sol dalar. För dig är tviflet och sorgen större än tron och hoppet, men äfven för dig är fortfarande kärleken störst. Och det är framför allt därför jag å kvinnornas vägnar tackar dig, tackar dig, för att du hos kvinnan älskat och besjungit hennes kärlek, medan du lärt henne ett nytt och större sätt att älska!

När du som yngling uttalade det stolta beslutet, att du ville nå det största af allt, anade du kanske redan, hvad detta är, och nu vet du det, sedan du nått det. Det största af allt är att gifva världen nya ideal, att se dem spira i samtiden, men icke hinna upplefva deras fulla förverkligande. I dina stilla stunder under dessa festveckor har du — som sagt, att den ensamme är den starkaste — helt visst tröstat dig med att Europas jubel icke betyder, att mänskligheten redan nått upp till dina tankars högt belägna vidder. Och — sedan jag nu tackat dig å de svenska kvinnornas vägnar för hvad du gifvit oss alla — så vill jag för egen del tacka dig, emedan du ännu, ehuru ombrusad af folkens hyllning, är den i mycket oförstådde, den enastående och därför — alltjämt — den starkaste!

Stilla och inåtvänd satt skalden under detta som under föregående tal. Men vid de sista orden blixtrade det under hans buskiga bryn. Och nog kunde bland de närvarande fröken Ellen Key taga åt sig lejonparten af hans med jubel besvarade, lågmälda tack för den förställelse han mött, en förställelse, som han ville göra fruktbarande i *sin blifvande produktion*, hvilken han hoppades *ej måtte blifva ringa*.

Och fröken Henrika Widmark hyllade Ibsen med klingande vers och fru Lovisa Petterkvist med ramaste Jockmocksprosa, och intendenten Upmark frammanade fru Ibsens mer än lofligt skymda gestalt.

Och Henrik Ibsen var nöjd, efter hvad han själf sagt. Men jag var inte så. Midt i min stilla hänryckning grämde jag mig, grämde mig oresonligt öfver att icke hänsynslöst ha röfvat ett famntag från den gamle, då han vid kaffet satt ensam och värlös i lagerträdets skugga. *Ella Rot.*

Än en gång kvinnorna och försvaret.

Herr Redaktör!

Iduns nummer för den 25 mars innehåller under rubriken »Frid på jorden» en varmhjärtad artikel i fredsfrågan. Jag delar förf:s åsikt, att krigets afskaffande är önskvärdt och att utvecklingen synes peka därhän. Men däremot finner jag flere uttalanden i artikeln om kriget ensidiga, vare sig detta beror på att författarinnans uppfattning är sådan eller på att hon i polemik

ken kommit att endast betona den sida af saken, hvarigenom hon skiljer sig från sin motståndarinna.

Då det enligt min åsikt ingalunda är likgiltigt, om den svenska kvinnan afgör sin ställning till freds- och försvarsfrågan från en oriktig eller riktig uppfattning af kriget, tar jag mig friheten att anknyta följande reflektioner till »en dotter af Sveas» artikel. Jag ber särskildt få påpeka att jag ej vänder mig mot artikeln i dess helhet, utan endast mot vissa detaljer, hvilka, om de lämnades oemotsagda, lätt skulle kunna slinka in i medvetandet såsom sanningar på samma gång som den vackra tendensen.

Först och främst vill jag skärskåda jämförelsen mellan »hjaltekonungens krig» och »Birger Jarls fridslagar». De senare kostade enligt förf. »icke en blodsdroppe». Jag tillåter mig betvifla detta. Männe öfverheten fick bära svärdet förgäfvat vid genomförandet af dem? Männe den icke fått nödig makt att genomföra dem genom de blodiga slagen vid Sparrsätra och Herrevadsbro? För öfrigt synes mig ännu en likhetspunkt kunna uppletas mellan Birger Jarls och Gustaf II Adolfs bragder. Den senare synes mig också ha kämpat för genomförandet af en »fridslag», men en internationell, religionsfredens, och genomförandet af den var väl värdt de offer det kräfde.

»Huru såg vårt land ut vid hans död?» frågar förf. Ja, nog bar den tidens svenska folk tyngre bördor än »det skattetyngda och rösträttslösa svenska folket» i vår tid, men den hårda nödvändigheten hade tvingat till en exemplöslös utveckling af landets hjälpkällor, som äfven kom följande tider till godo, och att Sverige ej varit alldeles utblottadt 1632 är tydligt, eftersom det ännu i 16 år förmådde att med framgång fortsätta kriget och utföra ännu ett. Jag vill ej förneka att många, ofantligt många utvecklingsmöjligheter offerades, men det offeret var ej för stort och motvägades delvis af det af krigsbehoven framtvingade tidigare tillgodogörandet, som eljes ej så snart skulle kommit till gagn.

Vidare manar oss förf. att betänka krigets offer i människolif. De böra tagas i beräkningen vid ett fullständigt bedömmande af detta krigs nytta och skada, men förringa ej en *verklig* krigshjältes ära. Att förebrå en statsman eller fältherre, som i en rättvis fejd häfdat sin nations eller mänsklighetens sanna intressen, förlusten af människolif, är som att förebrå en kirurg, som utfört en nödvändig amputation, för att han beröfvat patienten en lem. Gustaf Adolf hade valet mellan en katolsk reaktions alla färor och där af följande hämmande af mänskosläkets utveckling samt ett krig, hvars olyckor han för sin del sökte efter förmåga mildra. Det är hans ära och mänsklighetens lycka, att han offerade vissa den europeiska mänsklighetens lemmar för att ej hela dess kropp skulle kastas i den katolska reaktionens helvete. *Blodsskuldén faller på dem, som genom sin fanatism nödvändiggjorde offren af människolif.*

Ja, *nödvändigheten*, det är en sak, som ej bör fattas för att ett företag skall få namn af bragd i god mening, men som också fullt rättfärdigar de offer det kräfver. Den gamle kung Göstas ord: »Görer nödde krig, omödde fred», stå för mig som det visaste, som yttrats om kriget. De krig, som förts i den andan, ha väl icke »föga bidragit till vårt lands sanna välfärd och odling», om de ock kostat något. Och då förtjäna väl de bragder och uppoffringar, som i dem utförts, ett rum bland »hvad vårt folk frambragt ädelt, godt och skönt» vid sidan af, men hvarken framom eller efter, kulturens fredliga segrar, och äfven en och annan krigisk hjälte kan kanske få uppställas såsom mönster för Sveriges söner. (Inom parentes sagdt, så menar väl förf. icke, att kriget fordrar blodtörstiga hjältar. Det följande motsäger det.)

Min mening är, att skall den svenska kvinnan kunna verka för fredsiden hos det uppväxande släktet, så att det ej under de sekler, som efter all sannolikhet måste förflyta, innan fredsrorelsen nått sitt mål, blir odugligt att fylla sin plikt att försvara fosterlandet, får hon ej utgå från den åskådning, som stämpelar alla krig såsom massmord, utan hon måste erkänna, att om än ett slags krig i sedligt afseende måste likställas med mordet, finnes det ock ett slag, som har samma berättigande som den enskildes nödvärn.

Ej heller torde skillnaden mellan rättfärdiga och orättfärdiga krig sammanfalla med skillnaden mellan försvars- och anfälls-krig, ty det skulle förutsätta, att allt det bestående vore rättvist. Om t. ex. en makt sökte genom krig befria Polen, Armenien eller Kuba, så stode väl ej rätten

på försvararens sida, som blott sökte häfda sin förmenta rätt att bygga sin storhet på en annans förtryck.

Äfvenledes borde en svensk kvinna slå döförat till för de röster, talrikare än den öppna försvarsnihilismens, hvilka visserligen erkänna försvarskrigets berättigande, men finna i bönen för krigsmakten en hädelse, i hvarje kraf på försvarets stärkande militarism, och som öppet tala om att undandraga medel från försvaret, därvid stämplande detta såsom orättfärdigt. Äro de då blinde för att, om vi försumma vår själfhädfelse med vapen i hand, är det en moralisk och politisk *synä*, som följes af olyckor såsom straff och ej af världsfreden, så sant som något godt ej kan komma af en pliktförsummelse.

I sådan anda skulle, enligt min tanke, ungdomen undervisas. Sättet få vi öfverlämna till mödrarnas pedagogiska instinkt. Dock kan jag ej undertycka en anmärkning mot »en dotter af Sveas» förkastelsedom öfver »krigshistorier». Genomgår icke individen delvis samma utveckling som människosläktet? Skulle icke liksom hos släktet äfven hos individen den naturliga utvecklingen gå från beundran för den krigiska bragden och den fysiska styrkan, öfver beundran för den intellektuella öfverlägsenheten, till hänförelsen för den moraliska, hvilken känsla naturligtvis ej utesluter de förra.

En svensk man.

Om kvinnlig hemslöjd.

Några tankar om dess värde och befrämjande.

Af Hedvig Holmström.

(Forts.)

Som man ser, antar författaren att väf-kunnigheten är på väg att dö ut öfverallt i Sverige. Lyckligtvis misstager han sig hvad Skåne vidkommer och, som förra årets stora utställning tillräckligt bevisade, äfven stora åtskilliga andra landskap. Månget arbetarehem äger lyckan att vårdas och uppbäras af kvinnor, som likna dem i Danmark. Min närmaste grannhustru är en sådan; af barnen är äldste sonen ute i tjänst, den yngste i vaggan. Väfstolen är i gång långa stunder på dagen och där tillverkas icke blott tyg till familjens behof, utan äfven icke så litet till salu. Den äldsta (12-åriga) dottern väfde under ferierna förliden sommar sin första räcka och blir med tiden säkert en lika duglig och flitig kvinna som modren.

I England, industriens hemland, där man icke på länge känt till någon egentlig hemslöjd, finnas dock orter, där man börjat inse åtminstone det moraliska värdet af kvinnligt handarbete och därför gör försök att införa sådant bland befolkningen. En svensk dam, som ett par år haft sin verksamhet i England, och där studerat konstslöjd m. m., meddelar därom i ett bref följande: »Det är den engelske skrifställaren, mr Ruskin, som först väckte tanken på ett återgående till den gamla husfiten. Denna tanke har sedan förverkligats med stöd af yngre friskare krafter, och nu idkas sedan några år uppe i norra England, i det s. k. sjödistriktet, där mr Ruskin har sitt hem, tillverkningen af linneväfnad till afsalu i hemmen, där linet både spinnes och väfves samt blekes efter gammal metod på gräsvall. Befolkningen är här öfver mycket nöjd och spinnerskor, som jag talade med, förklarade, att de aldrig förut vetat, hur många lediga stunder de hade, ej heller hade de förstätt, att dessa kunde förvandlas i penningar.

I sydvästra England finnes en ort, där ylleväfnader tillverkas i hemmen. En major Poore och hans hustru hafva där upp-

muntrat saken i afsikt att genom arbetet hålla hustrurna mera vid hemmen, som därigenom blifva mera tilldragande för männen och hålla dem från kroglivet. Mrs Poore lärde själf under året 93 att spinna och väfva för att personligen kunna deltaga i denna verksamhet.»

I många trakter af Sverige och icke minst i månget fabriksamhälle kunde dylik reform behövas, ty långt ifrån de flesta af dessa likna Dannemora i detta fall. På många ställen både på landet och i städerna användes mycken ledig tid till flitigt sällskapande och samtal, som icke äga något värde. Och det synes som om en del kvinnor medhunnit allt mindre arbete, ju mer tid de anse sig disponera, så att slutligen äfven hushållning och matlagning få sitta emellan och maten köps så färdiglagad — och dyr — som möjligt.

För den som haft tillfälle att se och jämföra tillståndet i de orter, samhällen och hem, där hemslöjden idkas, och där den blifvit bortlagd, skall det icke finnas tvifvel om att det är af största vikt att bevara eller åter införa densamma. Väl äro de knappast många, som i ord och skrift motarbete hemslöjden, men säkert är att den likväl är på väg att mångenstädes dö ut och att det fordras mycket förståndigt och intresseradt arbete för att främja denna sak med de olika medel, som på skilda orter och för olika arter af slöjd bäst lämpa sig. Säkert kunde man från grannländerna hämta goda råd och exempel vid detta arbete, ty de båda norska husflits-föreningarna* i Christiania och Trondhjem visade vid Stockholmsutställningen prof och bevis på den förträffligaste och mest framgångsrika verksamhet inom sitt område, och man vet, att det danska folket, med sin stora förmåga af sammanslutning och samarbete, ingalunda står Norges efter i kraftigt arbete för husfittens befrämjande. Danskt Husflids-selskab i Köbenhavn arbetar sedan många år tillbaka med omkring 350 underordnade föreningar i alla delar af landet och med 30,000 kronor i statsanslag på det verksamaste sätt för hemarbetets höjande. Föreningen utgifver sedan 1880 en tidning, anordnar slöjdkurser och utställningar samt utsänder reseombud och konsulenter. Dess verksamhet omfattar både manlig och kvinnlig slöjd. Ett så storartadt arbete för hemslöjdens befrämjande är möjligen icke så af nöden i Sverige, som den varit det i Danmark, där åtminstone den kvinnliga husfitten varit långt mera i lägervall än i vårt land. Men det är dock önskvärdt att äfven hos oss upplysta slöjdvänner sluta sig tillsammans till verksamt samarbete för hemarbetets höjande. Vi äga sedan många år den bästa förutsättning och det bästa stöd för en utvidgad verksamhet i denna riktning i föreningen »Handarbetets vänner», hvilken sedan 1874 arbetar i Stockholm »för den kvinnliga hemslöjdens förädling i konstnärligt och fosterländskt syfte». Den äger omkring 1000 betalande medlemmar och staten understöder med årligt anslag af 1,200 kronor dess framgångsrika verksamhet, hvilken, ledd af konstnärligt begåfvade och utbildade personer, vunnit det rikaste erkännande både inom och utom landet. En svensk slöjdvän kunde endast med tacksamhet stanna framför dess utställning förliden sommar. Den omfattade mycket

* »Den Norska Husflidsforeningen», Christiania, och »Norsk Husflids Venner», Trondhjem.

af hvad som för oss är dyrbart: handarbetet för det svenska hemmet, i nationell stil, konstnärligt utbildad, och handarbetet i kyrkans tjänst, så väl användt, att det förmådde stämma sinnet till djupaste allvar och andakt.

»Kulturhistoriska föreningen» i Lund förenar sedan 1882 verksamheten för sitt utmärkta museum med arbetet att utveckla och höja en sydsvensk konstslöjd, som torde äga en ganska stor ekonomisk betydelse, då de konstslöjdare den understöder och utbildar hufvudsakligen arbeta för försäljning. Denna förening af ungefär 800 betalande medlemmar erhåller anslag af staden Lund samt Malmöhus läns landsting och Hushållningssällskap, har anordnat utställningar i skilda delar af landet, äfven i Danmark, och utgifver både årsredogörelser samt tidskriften »Kulturhistoriska meddelanden».

(Forts.)

Svar från Iduns papperskorg.

Tolkadt af F. M. C.

I under sekreterarns stora bord jag står tyvärr — och kan nu inte annat. Men om i laget jag och haft ett ord, jag aldrig uppå denna platsen stannat.

Ej mitt är »skuldregistret», det är visst. — Det måste jag för läsaren förklara. — Min stora »ondska» och min »arga list», det är förtal och falska rykten bara.

Af allt hvad kvinnor koka hop, gu'näs, och sända af till Idunsredaktionen, tar denne bästa bitarne, förstås, och jag får sämsta, magraste portionen.

Till kvalitet dock — ej till kvantitet — det är som ville man en Molock mata. Men ej en sinekur är den diet, då man blir stoppad med head andra rata.

Än är det dåligt rimmadt, än för rätt, än är det endast ben, och aldrig mårgen, än någon skämd och unken smak det fått, än har utaf spenat det endast — färgen.

Än allt för färskt — än ej på salt man spart, än allt för hårdsmätt — än blott lösa maten. Än för omoget — bara sura kart — än »hop-joks» endast ifrån alla faten.

Ja, det är min »menu» dag efter dag. Nog vill det till att ej få ondt i magen. Och sedan heter det ändå, att jag bedragarn är — då själf jag blir bedragen!

Jag aldrig bedt om »varma hjärtans bikt» och ej om låghalt vers, ej »rama prosan». Jag rår ej för, att sådant där så kvickt direkt till »dumma korgen» ställer kosan.

Kanhända är det någon attraktion, ty som man vet, söks maka utaf kaka. Men från en dylik association jag drager mig med tacksamhet tillbaka.

För hearje post, som Kalle bär hit in jag utaf inre fruktan står och skälfter. Men glad och lättad blir jag i mitt sinn' för hear gång Britta upp och ner mig healfver.

Hon är den enda koinna jag förstätt och utaf hvilken jag förstås tillbaka. De andra se i mig en buse blott, som utaf hjärtans lust de ville skaka.

Dock nu till dem ett litet ord till sist — för sanningen går Idun själf i borgen —: Ej världen hafver några snillen mist igenom mig — den stackars

Papperskorgen.

”Mödrar emellan.”

V.

Som ett litet preludium till min enkla uppsats beder jag hr redaktören intaga nedanstående lilla bref till fru Petterkvist med anledning af ett ord i hennes sista skrifvelse.

Kära, snälla fru Petterkvist!

Barnkammarsluft sade ni. Hvad menar ni därmed? Oaktadt jag har tre små pysar att sköta och ställa med i barnkammaren, har jag aldrig känt annan *barnkammarsluft* än den poesi och ljufva doft af oskuld och renhet, som alltid medföljer de små. Skulle vi mödrar genom våra små uppsatser kunna uppfylla vår kära Idun med något af den doften, då hafva vi verkligen nått ett vackert mål. Kära, lilla fru Petterkvist, det är ju om en kommande generation af Iduns läsare och läsarinor vi orda, därför må fru Petterkvist ej misstycka vår talträngdhet, utan i stället gifva oss ett eller annat godt råd i ämnet. Var isynnerhet ej rädd för vår Iduns »*lugn och framtida välbefindande*»; ty blir detta meningsutbyte oss mödrar emellan en hjälp att bättre fostra våra barn till kropp och själ, så skola de ju i en framtid kunna bidra med mycket bättre alster till vår kära tidning än deras mödrar och mormödrar. Då är ju mycket vunnet äfven i Iduns intresse.

Till sist, kära fru Petterkvist, ber jag eder kritiscera mina åtgöranden i fråga om barnens skötsel och vård; skulle jag i ett eller annat vinna edert bifall, blefve det mig till stor förnöjelse.

Se häri ett bevis på mitt stora förtroende till edert omdöme.

Lilla mor.

Tre små pysar, sade jag, den äldste om fyra år och den yngste om åtta månader — se där den lilla flock, som dagligen omgifver mig och ställer så stora anspråk på sin mammas kärlek, tålmod och omtanke, men som i utbyte ger så mycket af det älskliga, som barnasinnets alltid sprider kring sig. Tillbringa en hel dag med oss, var med vid morgontoaletten, måltiderna och lekstunderna, och se, hur omständigheterna lämpats i en liten tjänstemannafamilj.

Ser du, min barnkammare är ljus och stor, ett af de bästa rummen; möblerna mycket enkla — trästolar och halfrunda bord vid fönstren, gulmålade träisångar — i mitt tycke lämpligare, d. v. s. varmare än järnisångar — med tageldynor, ett par trälådor i ena hörnet för byggnar och andra leksaker samt två enkla byråar, är det ej nog fint för ett par rustbussar, som hafva oinskränkt makt öfver alla saker? Kanske tror du att denna makt förstör ordningssinnet, jag tror det ej, ty de få allt hjälpa till att ställa i ordning efter sig, och du skulle se dem, när de få lof att titta in i förmaket; då få de lära sig, att det endast är i barnkammaren, som stolar och bord kunna tjäna till järnvägståg, ångbåtar, hästar o. d.

Dagen börjas tidigt i barnkammaren; redan kl. sex å half sju hör man kvitter från de små sängarna. Låt oss börja med den minsta, som ännu ligger i vagnen. Blif ej förskräckt, när jag tager af filten och du får se, att han är lindad; så gammalmodigt! tänker du. Ja, väl, men det är den tredje jag nu praktiserar med och har funnit att det gamla bepröfvade lindnings-sättet är det bästa. I tre månader har jag lindat mina gossar både till natt- och dagtoalett — efter denna tid endast till nätterna. Mycket mer skulle jag nog hafva att säga angående klädedräkten, såväl den minstes som de störres, men som jag i den frågan tyckes följa samma principer som »*Mirran*», skulle mitt ordande därom endast blifva ett upprepande af hennes meddelande. Hufvudgrundsatsen är dock: *största enkelhet*, hvilken dock ej utesluter prydlighet. Se nu på min lille: är han ej rar i sin röda stickade klädning och rena haklapp? Ve mig, om jag skulle vara orsak till att hans sinne vändes till fiänd och fåfänga genom att sätta på honom bjäfs och grannlåt!

Nu till frukosten: hafregrynsgrot och uppkokt mjölk, omväxlande med ölsoppa, älsklingsrätten; litet längre fram på förmiddagen en kopp kokt mjölk, färgad med — tors jag säga det — litet kaffe, femton droppar i bokstafvig mening. Jag tror mig i den saken hafva de flesta emot mig, men har funnit, att chokoladen gör de små marna så tröga. Inga mellanmål; skulle det nå-

gon gång behövas, lyder orden: »en bit hårdt bröd!»

Så börja älsklingslekarna — spårvagn och lokomotiv — hvilka aldrig mista nyhetens behag. Mamma och lillepys se på för att hjälpa tillrätta, när något kommer i olag; kanske t. o. m. rättvisa måste skipas eller, ännu värre, olydnad eller osanning bestraffas. Då måste riset fram för min störste, som blir så vek och smeksam efter en risbastu; men den mellersta beröfvar jag friheten för en stund, d. v. s. jag stänger in honom i en garderob, ty han har visat sig så orensonligt styf efter aga med riset. Mången ogillar helt säkert detta sista medel, men jag tors komma fram med det, därför att jag har en så stor auktoritet bakom min rygg: den store barnavännen Topelius. Han omtalar och gillar denna metod från sitt eget barndomshem. Dessa medel i svårare fall, eljes beväpnar jag mig med tålmod och söker genom samtal förmå de små att inse, bekänna och bedja om förlåtelse för sin förseelse. »Fredsskyssen» åt mamma och bror, och så är allt godt igen.

Intet får hindra vår dagliga promenad, knappast vädret; och så hafva vi redan hunnit till middagstiden kl. half fyra. Vill du vara med vid bordet; jag vågar inbjuda dig, ty *bordsskick* är en af våra regler utan undantag liksom höflighet mot tjänarna. Sund, kraftig, enkel föda har jag att bjuda mina barn, och — gärna följande sederna från barndomshemmet — intet får »ratas».

Nu är jag rädd, att detta redan blifvit för långt, därför måste jag göra ett litet språng och ber dig titta in till oss kl. sju, den ordinarie lägg-tiden. De två äldsta klädas i sina långa nattskjortor och en liten ylletroja utanpå samt läg-gas och somna utan vidare. Men så kommer den minste, mot hvilken jag varit ganska oför-ständig. Han har tagit sig vanan att både vyss-jas och sjungas till sömns. Jag varnar dig att införa en sådan sed i ditt hus, ty den är både tröttande och tidspillande. Följ »*Mirrans*» grund-sats i det fallet.

Ja, nu sofva de alla så sött, sedan de först befallt sig i Guds hand; och nu återstår för mig af dagen en hvilans och vederkvickelsens stund, under hvilken jag får hämta krafter till den kommande dagens arbete och omsorger.

Till slut ett tack till »*Mirran*» för allt det goda och sunda hon hade att meddela oss i frågan; mycket däraf skall jag tillägna mig.

Lilla mor.

P. S. Skulle någon vilja gifva beskrifning på en lämplig nattdräkt för barn från 1—2 år?

D. S.

VI.

Ack, Herre Gud, ett lindebarn, hvad ljufvig skatt att äga!
Men, snälla fruar, hör nu mig, hur ungen ni ska plåga!

Först klädes han helt mjukt och lätt
I skjorta, blöja, mantel nätt
Och liten lapp på baken
— En tröja hör till saken —
Se'n måste »skatten» ju ha mat
— Han äter ej på silfverfat —,
Serveras af fru mamma,
När lillen vill anamma.
En flaska gör ej honom rädd,
Om mjölken blott är väl utspädd
(Famost med hafrevatten
— Och socker med, för katten!).

Vid *nio måna'r* börjar han
Ur sked att äta — jo, minsann!
Vid *tolf* blir han båd rund och lång (!),
Om på menu'n står »klar buljong»
Och färska ägg med smör och bröd
— Den ungen lider ingen nöd.

Han traskar nu i byxor, kolt
Och gör sin mamma riktigt stolt
Med sina fina seder
— Högst sällan »våt», jag beder! —
Och hans moral? Den bildas lätt:
När han fått skrika väl sig mätt,
Han blir så spak och mjuk som vax
Och lyder mammas vilja strax.

Att sanning tala, lyda fort.
Inlär ert barn, förr'n det blir stort.
Att bocka, niga kommer se'n
Och hålla näsan riktigt ren.

Rent hålls och hela barnet bäst,
Om det i tvättning klädes mest.
Blårandig kolt för liten sven
Är treflig nog på hvardagen.
Till söndag ståtar han kanske
I klädning hvit — lull, lull! Se, se!
Men gör ej ungen fåfäng, mor!
Det går, tyvärr, förrän du tror.

För möbler och för nerverna
Så är ej hårda kängor bra.
I lappskor låt små fötter gå,
De trippa då så tyst på tå.

Att tvätta, laga, sticka, sy
Åt sina barn ger hufvudbry,
Men allt är rama intet bara
Mot att på deras *frågor* svara:
»Men, snälla mamma, hvar bor Gud?»
»Kan änglar flyga dit med bud?»
»Och säg nu, säg, hvar mamma tror,
Att storken hitta lille bror?»

Och frågorna bli fler och fler.
De rägn, störta, hvirfla ner.
Vill till minnsann, om mamma har
Snart mera svar på lager kvar.

I våra tider kvinnor få
Ju litet bildning utanpå.
Men *svara barn!* En lärd magister
Kan finna, att hans kunskap brister.

En hufvudsak är den likväl,
Att barnets både kropp och själ
Få växa starka, fria till,
Så fråga, barn, allt hvad ni vill!
Om eld och luft och jord och haf,
Om död och lif, om himmel, graf!
För tidigt ingen börjar gå,
Som skall ett högre lifsmål nå.

Brita.

VII.

En person frågade en gång en blomstervän:
»Hvad skall jag göra för att mina blommor skola
trifvas?» — svaret blef: »Se på dem ofta». Där-
med menade han, att om hon ofta såg på sina
älskade blommor, skulle hon snart lära sig för-
stå, hvad som fattades dem och hvad hon hade
att göra. — Så och med våra barn! En moder
måste umgås förtroligt med sitt barn, hon skall
lära det bedja, till henne skall barnet gå med
sina små bekymmer och få råd därför, och hon
skall lära det tala sanning; detta senare är en
mycket viktig sak, likaså att modern såväl som
fadern är bestämd och ej af svaghet för barnet
låter det få sin vilja fram.

Nu har jag sagt det viktigaste för att icke
tala om »*barnkammarsluften*», men Iduns redak-
tion så väl som jag vet nog, att om vintern vä-
drar man ett rum utmärkt, om man eldar och
öppnar fönster samtidigt, och om sommaren kan
man väl släppa in så mycket luft man vill ha.
Föröfrigt om man håller barnet snyggt, badar
det dagligen, låter det byta linne dagligen och
ej låter våta, begagnade kläder ligga eller hänga
kvar i barnkammaren, så behöfver ej luften där
vara förfärlig. En omtänksam moder ser nog
efter att där blir »luftadt» i barnkammaren och
barnen få då vara i annat rum. Kanske en oer-
faren moder, som skall föda upp sitt barn med
flaska, ej tänker på att hon måste hafva två
sådana för att den ena alltid skall vara ren.
Jag rengör min flaska i soda och vatten — slang,
rör och napp måste hållas noga rena — man
kan köpa små borstar särskildt för det ändamå-
let, och då allt blifvit väl sköljdt, lägges det
i ett kärl fyllt med friskt vatten. Hvar gång
det späda barnet slutat äta, bör man tvätta det
i munnen, detta tillgår på så vis att man lin-
dar litet renad bomull om lillfingeret, doppar den
i borsyrelösning och lätt och varligt stryker öf-
ver barnets tunga och läppar. Nej, nu måste
jag sluta — som varm vän af de små kunde
jag skrifvit mycket mer, men det får bli en
annan gång.

—da.

VIII.

Från första stund ditt barn kom till i världen
En ring af *kärlek* kring din skatt du drog,
Men på den mödosamma jordefärden
Är ej ens detta för din älskling nog —
Hvad du *därnäst* skall ge vill här jag säga
Och, såsom Idun vill det, säga kort,
Fast detta ämne nogsamnt kunde locka
På mången avväg »våra mödrar» bort.

Först renlighet — från alla första dagen
Låt tvål och vatten och, i kompani
Med dessa, svala, friska luften lagen,
Den okränkbara, i ert sofrum bli!
I mjuk flanel skall pilten sedan sofva,
Var lugn för det, förutan vaggning all,
Tills liten mage åter mat behöver
Och af hans »gruff» du återkallas skall.

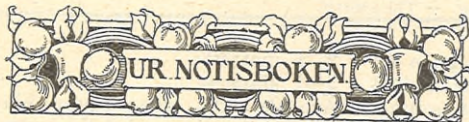
Kan då du ej din skrikhals ensam mätta,
En rågskorpvälling praktigt hjälper till,
Helt säkert hälsosamt och bra är detta,
Om ungen annars riktigt trivas vill.
Rätt lätt är ju att barnens kroppar vårda
För den som verkligen vill dess sanna väl,
Och mycket svårare det är dem skydda,
Så att de ej ta skada till sin själ.

Nyckfull och obestämd får ingen vara
Och allra minst ansvarsmedveten mor —
För hvarje fel skall hon i tårar svara,
När barnaskaran en gång blifvit stor.
Fröt till despot i gossens stolta sinne,
Brodd till kokett i flickans unga bröst —
Du rycka måste dem med rot ur jorden,
Med ris och aga eller blick och röst —

Och så i stället kärlek till naturen,
Till hvarje fattigare barn än de,
Till land och folk, till blommorna och djuren
Och hela världen, som de kring sig se;
Så tro på mor och far och deras kärlek,
Och först och sist dem lär att älska Gud,
Hvad skönt han sagt, hvad han har velat lära
Med evangelium och sina bud.

Först när du offrat alla egna böner
Och egna önskingarnas strida strömmar —
Ditt hopp om makt för makt åt dina söner,
Din tro på lycka för din flickas dröm —
Kan du ha rätt att kalla hvad du gifvit
Åt dina barn det kärleksfulla hem,
Det är din plikt att bringa hvarje offer,
Ty du blef deras, när du födde dem.

Gerda.

Sveriges nionde kvinnliga läkare. Fru Sigröd Engström, född Molander, har i dagarna aflagt med lic.-examen. Fru Engström är dotter till öfverläkaren med. dr J. Molander och hans maka, f. Dybeck.

Dödens skörd. I söndags på morgonen afled härstades hastigt i följd af hjärnblödning änkefru Allona Bünsow, född Krutmejer, omkring 73 år gammal. Hon var änka efter den i följd af lidne store sågverksägaren grosshandlaren Fr. Bünsow på Merlo. Fru Bünsow, som ståde haft öppet hjärta och öppen hand för de fattiga, utöfvade i tysthet en mycket stor välgörenhet, och underrättelsen om hennes bortgång skall därför väcka vemod och saknad i vida kretsar bland armodets barn. Närmast sörjes hon af tre söner och en dotter, gift med ingenjör Claes Norström härstades.

Fröken Amalia Lundberg, innehafvarinnan af den välkända tapisseriäffären i Drottninggatan n:r 50, afled den 15 dennes i en ålder af nära 63 år, till följd af en hastigt inträffad lunginflammation. Fröken Lundberg var förut under många år anställd som första biträde i Jacobsons bekanta affär i samma genre, innan hon för egen räkning etablerade sin omnämnda handel för garner och finare tapisseriarbeten, hvilken affär hon genom en allmänt erkänd redbarhet, plikt-trohet och en aldrig svikande punktlighet lyckades uppdriva till en af de förnämsta i dess bransch inom landet och känd af hela hufvudstadens tongifvande damvärld.

Kvinnan i posten. Förledet är begärde tyska rikspoststyrelsens chef upplysning af svenska generalpoststyrelsen, i hvilken omfattning och med hvad resultat kvinnor anställts i svensk posttjänst. Generalpoststyrelsen har nu afgifvit ett uttömmande svar å denna förfrågan.

De svenska postanstalterna sysselsätta för närvarande omkring 400 kvinnor, af hvilka de flesta,

235, äro föreståndare för poststationer. De ha en årlig godtgörelse med högst 600 kr., hvartill komma vissa extra inkomster.

De öfriga i svenska postverkets tjänst anställda kvinnorna ha sin tjänstgöring vid de fullständiga postanstalterna eller postkontoren, nämligen 2 såsom postmästare, 20 såsom postexpeditörer och 144 såsom extra biträden.

De två kvinnliga postmästarna förestå postkontor af en lägre klass och åtnjuta i aflöning 1,800 kr. för år jämte två ålderstillägg å 400 kr. hvardera efter resp. 5 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring. Därjämte ha de omkring 700 kr. för år i extra inkomster.

De kvinnliga postexpeditörerna ha en fast årslön af 1,600 kr., hvartill komma två ålderstillägg efter samma grunder, som nyss nämnts, och de kunna påräkna omkring 200 kr. årligen i extra inkomster.

De kvinnliga extra biträdena åtnjuta omkring 750 kr. för år, hvilken godtgörelse kan ökas hvart tredje år med 150 kr. intill högst 1,350 kr.

För att kunna vinna anställning såsom postmästare eller postexpeditör måste en kvinna ha uppnått myndig ålder och vara ogift eller änka. Om hon sedan gifter sig, anses hon ha lämnat sin anställning, men kan dock såsom extra biträde få kvarstå i postverkets tjänst.

Med afseende på den erfarenhet som i Sverige vunnits vid kvinnors användning i postverkets tjänst, kan man, yttrar poststyrelsen, säga att i allmänhet, hvad kvaliteten angår, kvinnornas arbete visat sig vara jämförligt med männens.

Yrkesstipendier för kvinnor. Till Idun skrives: I rikets andra stad, Göteborg, har nu nyligen bildats en lokalkomité af Fredrika Bremer Förbundet i syfte att insamla en stipendiefond för Göteborgs och Bohuslän. Komitéen består af ordföranden biskopinnan E. Rodhe, borgmästarinnan L. Svanberg, fruarna I. Gibson, S. von Sydow, L. Hesse, N. Gobom, fröknarna Eva Rodhe och F. Pallin, grosshandlare Olof Melin och bankdirektör C. Aug. Kjellberg, sekreterare fröken Anna Kockum.

Listor för bidrag cirkulera nu i staden, och att döma af den välvilja hvarmed den gäneriska saken allmänt omfattats, har man god förhoppning om att i en snar framtid nå sitt mål. Komitéen har äfven haft tvänne s. k. sällskapssammanskomster, som varit talrikt besökta och hvarvid nettoinkomsten tillfallit stipendiefonden.

Den grundfond, som insamlades för några år sedan, belöper sig till 1,800 kr. Saken är nu i goda händer, och kanske man snart kan stryka ut ettan och sätta till en nolla. Den som lever får se!

K. Operan. Veckans stora händelse på vår lyriska scen har varit fru Ellen Gulbransons gäst-uppträdande som Brünnhilde i Wagners storslagna musikdrama »Valkyria». Det är en fåkt af de stora bayreuthska traditionerna, som därvid, frisk och stärkande, slagit emot oss. Fru Gulbransons valkyria har, som bekant, skaffat sig en erkänd rangplats bland de senare årens mest framträdande gestalter på den wagnerska scenen, och kontinentens fordringsfullaste musikkritici hälsade vid 20-årsfestspelen i Bayreuth — juli, augusti 1896 — hennes Brünnhilde som helt enkelt »idealisk». »Sällan har på någon skådebana personlig adel i apparitionen så harmoniskt förenats med öfvertygande innerlighet i känslan till en verklig sängstorhet och beredt en så hög och ren scenisk njutning.» skref bland annat den framstående Dresdenkritikern Arthur Seidl. Och sedan vi nu haft glädjen med egna ögon och öron från vår hufvudstads scen njuta denna framställning, vilja vi gärna skriva under. Det är något på samma gång storvulet och inträngande innerligt i denna konst, glans och känsla i en äkta wagnersk sammangjutning. Och stämman synes oss och vara en idealisk wagnerröst, klingande som stål, stark, ren och fyllig.

Bredvid fru Gulbransons himmelska sköldmö med hennes ädelt stora mått verkade nog de öfriga framställarna ofrivilligt något förkrämpa. Erkännas måste dock tacksamt, att ensemblen i det hela var värd bästa erkännande. Närmast

i fin och stilriktig illusion syntes oss fru Linden nå upp med sin Fricka, men goda prestationer, både vokalt och dramatiskt, voro äfven fru Ostbergs Sieglinde, hr Bratbosts Siegmund och hr Sellergrens Hunding. Däremot förmådde hr Söderman ej gifva nödig auktoritet åt Wotan; det blef en nästan parodisk västficks-valfader, detta, bland de resliga valkyriorna.

Under hr Hennebergs ledning skötte orkestern sin maktpåliggande uppgift med heder. I ett som allt har detta framförande af det mäktiga verket i förbindelse med ett så intressant gäst-uppträdande varit ett évenement i vårt musiklif, för hvars tillkomst direktionen förtjänar all tack-samhet.

Vasateatern hade i lördags på sin spellista upptagit *Sudermanns* bekanta, verkningsfulla drama »Hemmet», närmast för att bereda hufvudstaden tillfälle att se fru *Håkanson* i Magdas roll, hvilken hon förut med lysande framgång utfört i landsorten. Den bild hon ger af denna rikt begåfvade, stolt själfmedvetna friluftsnatur, som dock till sist efter ett förtvifladt motstånd kufvas och böjes under den konventionella auktoritetens och den trånga kalkborgarmoralens ok, är också af en helhetens glans och en detaljernas skiftning, som göra den till en af den begåfvade konstnärinnans allra bästa skapelser. Varmt var äfven bifallet, som den fullsatta premiärsalongen ägnade henne. Såsom fadern, den despotiske gamle militären, hade desslikes hr *Svennberg* en af sina beaux jours, och godt på sin plats voro hr *de Wahl* som den unge prästen, fröken *Gottschalk* som den yngre systern samt fröken *Rustan* som den gamla tantfjollan. Uppsättningen bar som vanligt vittne om hr Molanders fina urskiljning. Programmet kommer helt visst att samla många intresserade hus.

Musikföreningens femtionde konsert — den tjugufemte i följd under professor Nerudas dirigentskap — ägde rum förliden tisdag i Musikaliska akademien stora sal, som dagen till ära var smyckad med Ludvig Normans, föreningens ene stiftares, byst, omgifven med en smakfull palm- och flaggdekoration. På ett den store mästaren, den genialiske dirigenten och den lifskraftiga föreningen värdigt sätt utfördes därvid till hofkapellets orkesterackompanjemang *Händels* enkelt storslagna, af ljus och tröstfull religiositet präglade oratorium »Jefta». De förnämsta solopartierna, anförtrödda åt grefvinnan *Mathilda Taube* och fru *Dina Edling* samt hrr *C. F. Lundqvist* och *Salomon Smith*, återgäfvos med ädel måttfullhet och innerlig känsla. Bättre representanter för den barnsliga offervilligheten, den äktenskapliga kärleken, fadersörmheden och flärdlös gammaltestamentlig mankraft torde man få leta efter. Af körerna, som i allmänhet utfördes med beundransvärd kläm och precision, voro »Kerub och Serafim» samt »Fördoldt, o Gud, ditt rådslag är», synnerligen effektfulla. Efter första afdelningen hyllades professor Neruda af sina entusiastiska disciplar med en jättestor lagerkrans. Bifallet var lifligt och huset i det närmaste utsåldt. Konungen med uppvaktning bevisade konserten.

Sven Scholander sjunger i kväll på Vetenskapsakademien — naturligtvis för fullt och »begejstradt» hus. Svenska, tyska och franska visor och en hel afdelning Bellman. Hvad göres väl mera påpeking behof!

Sandkorn.

Utkast för Idun af *Ernst Lundquist*.

Pastor Lindeman låg i sin hängmatta under de stora lönnarna ute i trädgården med en slocknad cigarrett i mungipan och en uppslagen bok i knät. Han lät sin dåsiga blick glida ut öfver blomsterrabatterna, där eftermiddagssolen dallrade, och följde tanklöst en svärm af hvita fjärilar, som fladdrade tveksamt öfver de praktfulla, honingslösa Nielrosorna, för att sedan liksom på tyst öfverenskommelse slå ner i de svarta penséernas bädd. Ovan som han var vid kalasande, var han ännu ganska trött efter banketten i går, som hade räckt långt in på natten. Det frasade och prasslade så

nya präparat för tandernas vård: Tandlakare dir Geo. Forssmans Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandinktur

söfvande i lönnlöfven öfver hans hufvud, hans tunga ögonlock föllo ihop, och midt emellan dröm och vaka såg han för sig en ändlös penséblå världsrymd, prickad med ett lätt snöfall af bevingade hvita flingor, då en dunkel förnimmelse af knastrande sand och annalkande steg kom honom att rycka till och hastigt slå upp ögonen.

Tätt bredvid honom stod en reslig, hvit-skägig gammal herre och betraktade honom genom en guldbågig pincenez. Pastorn sprang upp alldeles klarvaken: det var stadens främste affärsman, festföremålet, jubilaren från i går, konsul Hjälms i egen hög person.

»Ursäkta, herr konsul,» stammade den unge prästen litet brydd, »jag hörde er inte komma... jag tror jag var nära att lura af i sommarvärmerna...»

»Det är jag, som skall be om ursäkt för att jag väckte er,» svarade en vänlig röst, mjuk och väljudande som en kvinnas. »Ni är väl trött efter festen. Men som jag gick här förbi, kom jag på den idén att gå in och tacka för i går.»

»Å, jag ber, jag var ju inte bland inbjudarne.»

»Nej, men ni gjorde mig ju i alla fall den äran att vara med på min hedersdag. Och dessutom... uppriktigt sagdt, har jag något särskildt jag vill tala med er om.»

»Behagar konsuln stiga in?»
»Nej tack, här är så svalt och skönt... och jag skall inte uppehålla er länge. Med er tillåtelse slår jag mig ner här i skuggan.»

Han satte sig på den ena trädgårdsstolen under lönnen, pastor Lindeman slog sig ner på den andra ett stycke ifrån honom, och det blef en kort tystnad, hvarunder man

endast hörde det entoniga porlandet af ån, som rann smaragdgrön och blank nästan under deras fötter.

»En behaglig plats,» sade konsult slutligen. »Jag visste inte, att komministerbostället hade en så vacker trädgård, då skulle jag nog inte ha dröjt så länge med att hälsa på här.»

»Och hvad är det, som i dag skaffar mig äran —?»

»Jo, det skall jag säga er. Och jag vill vara fullt uppriktig. Det var ingen slump, som förde mina steg hit, jag har tänkt på er hela dagen, ert ansikte har trängt sig fram mellan alla mina angenäma minnen från i går, och för att bli er kvitt — ja, tag inte illa upp, jag menar inte så ovänligt som det låter — har jag nu gått direkt hit för att be er om en förklaring.»

»En förklaring... på hvad?»

»På ert sätt mot mig i går. Ja, jag förstår mycket väl, att den köld, hvarmed ni i går under festen drog er undan för mig, kan ha varit omedveten eller åtminstone alls inte afsedd att sära, men den bevisar i alla fall att det måtte stå något emellan oss, något som jag inte kan ge bestämd form, och efter jag nu inte tycker om att vara förföljd af frågetecken, utan gärna vill ha klara papper i allting, så frågar jag er rent ut: hvad har ni emot mig? Och hvarför undvek ni mig i går?»

»Undvek jag er?» utbrast pastorn i en ton af oförställd förvåning.

»Se det, det var som jag trodde... ni vet inte af det. Då skall jag sätta pricken öfver i. När vi hälsade på hvarandra i går före middagens början, såg ni främmande

och förlägen ut, ni gratulerade mig bara helt rätt och slätt till mina sextio år och kunde inte få fram någon af de där vackra fraserna, som alla de andra hade ett så rikt lager af. Då landshöfdingen höll festtalet och fällde det smickrande yttrandet — hvars berättigande jag för öfrigt inte vill närmare pröfva —, att man i hela raden af mina offentliga och enskilda handlingar, så vidt de kommit till allmänhetens kännedom, aldrig kunnat uppleta en enda, som vållat någon af mina medmänniskor skada —, då kom jag af en händelse att rikta min blick på er, och jag såg, att ni höjde på ögonbrynen ironiskt och sköt ut underläppen på ett högst missklädande och föraktfullt sätt.»

»Verkligen? Det vet jag inte af.»

»Men jag såg det, och det gjorde, att jag sedan inte med tillbörlig andakt kunde höra på landshöfdingens långa uppräknande af de förtjänster jag inlagt om stadens framåtskridande, utan blef helt öfverraskad, då jag läste hans tal i tidningen i morse. Jag kunde nämligen inte ta mina ögon ifrån er. Det är väl så, kan jag tro, att all den gränslösa vänlighet och sympati, hvarmed mina kära stadsbor öfverhopat mig under hela mitt långa lif som medborgare här, gjort mig bortskämd och ömtåligt fåfång.»

(Forts.)

Innehållsförteckning:

Maria Nilsson; af Torä Kjellberg. (Med porträtt.) — I stenören; af Öda. — När vi damer hyllade Ibsen; af Ella Rot. — An en gång kvinnorna och försvaret; af En svensk man. — Om kvinnlig hemsöld; några tankar om dess värde och befrämjande af Hedvig Holmström. (Forts.) — Svar från Iduns papperskorg; tolkat af F. M. C. — »Mödrar emellan». V-VIII. — Ur notisboken. — Teater och musik. — Sandkorn; utkast för Idun af Ernst Lundquist. — Tidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Charad.

Att man hälsan vill bevara är ju alltid klokt och rätt, Frågan är då sedan bara, Huru, och på hvilket sätt?

Vill du låna mig ditt öra, Lyssna på mitt prat en stund, Skall jag flyktigt här beröra, Hur man kan bli frisk och sund.

I mitt första hälsa finnes Mera än i salubrin, Tages, om jag rätt det minnes, Stundom in som medicin.

Tag en del af en mitt andra, Af mitt fjärde frukten blott, Tillredt väl — hvem kan det klandra — Det är hälsosamt och godt.

Att mitt tredje krafter gifver, Vet du säkert ganska väl, Mången däraf också blifver Frisk till både kropp och själ.

Kanske har du vid mitt hela Vunnit hälsa, mod och kraft. Ja, då kan det icke fela, Att du nöje också haft.

Moster Lisa.

Apokop.

1—6: Först af allt här dig bjuds, Någoting på ett fat; Det är smått, det är godt, Och kan räknas som mat.

1—5: Så hvad mången nog har Velat »lura» dig med Samt du själf lurat andra — En nutidens sed.

1—4: Plats där välja man får Ibland mycket som hör Till hvad munnen begär, Till hvad magen förstör.

1—3: Epitet som är fult. Någon tillit ej sätt Till det människobarn Man det ger med all rätt.

1—2: Litet ord som ändå, På sitt tvära manér, Kan uttrycka ibland Mer än bokstäfver fler. S. L.

Utfällnings-aritmogryf.

Grid for arithmetic puzzle with numbers 1-11 and empty cells.

Vi föreställa oss att den mellersta lodräta linien är en axel och att de elfva figurerna äro rörliga, så att de kunna svänga kring densamma. Om vi sedan tänka oss den ena sidans figurer utfällda (un-

gefär som man vändt om bladen i en bok) så att de fått ofvanstående utseende, så är naturligt att orden i den sidans figurer måste läsas i omvänd ordning — eller med andra ord, orden på den ena sidan om den lodräta linien läsas från höger till vänster. Uppgiften består också däri att finna hvilka af de båda sidornas figurer höra till de utfällda.

Orden beteckna:

- 1) växt, 2) längdmått, 3) mansnamn, 4) djur, 5) svensk järnvägsstation, 6) samfärdsmedel, 7) signatur i Idun, 8) nord-europeisk stad, 9) förvaringsrum, 10) spelterm, 11) del af människokroppen.

Om vi nu, i händelse orden äro rätt lösta, tänka oss de utfällda figurerna åter omkastade till den andra sidan, så bilda de bokstäfver som infalla i den mellersta radens rutor i den då uppkomna regelbundna figuren, lästa uppifrån och ned, namnet på en framstående, populär personlighet. Moster Lisa.

Ifyllnadsgåta.

Grid for fill-in puzzle with numbers 1-8 and empty cells.

1—5 och 8—4 böra ej komma i häftig beröring med hvarandra;

2—6 maträtt; 3—7 sjunges. Äro de rätta orden funna, bilda de bokstäfver, som infalla i ytterrutorna 1—8 benämning på någon-ting som allmänt förekommer i Skandinavien. b—g.

Ordförvandlingsgåta.

- 1) glans dån = jullek, 2) finsk jiös = ej sill, 3) ce frinn mahf = märke, 4) ofta rus fiolin = vetenskap, 5) kreta reff = handelsterm, 6) bloss bytt kne = dammande, 7) bi kana oart = finns mången i Stockholm, 8) rest ridå = »quattuor species», 9) bas pnedam = på samma gång afskiljande och sammanhållande.

De uppkomna ordens begynnelse- och slutbokstäfver gifva namnen på tvänne bohagsting. b—g.

Lösningar.

Logografen: April: pil, rips, lipa, il, Arpi, Li, alp, al, ar, pari, par, ria, Ali, pir, ila, pilar, air, lira, plira, liar, Lar. Arimogryfen: »Brödrarfolkens väl»: Ar-lrå, Berga, Frövi, Gideå, Hjortd, Mofalla, Säfvie, Majorna, Forslanda, Söderköping, Fridlestad, Frinnaryd, Rydsnäs, Ludvika, Skräcka, Skillinge.

Paragrammet: Konstantinopel: Köpenhamn, Ocker, Nordmark, Svensksund, Tavastehus, Aller, Nyland, Tyrolen, Ingermanland, Nyslot, Omborg, Pilsen, Eitkarleby, Limmät.

Springaregatan: Att världen ej är oss i lag, Vi veta att berättas. Förslag man hvälver på förslag Att komma på det rätta. Det bästa dock man förbiser Bland de förslag, som hvälfa: Att världen bättre blir, ju mer Vi oss förbättra själva. Stamboksvers af Elias Sehstedt.

Väggohyra, Mal och Bakterier

utrotas af Aktiebolaget Desinfection i rum, fartyg o. bostäder, allt på stället — utan bortförande af möbler. Rikstel. 34. — Kontor: 11 A. Vestra Trädgårdsg. 11 A. — Allm.Tel. 7494.